

Remissyttrande

Datum 2022-10-18

Diarienummer RS 2022-03298

Ert diarienummer U2022/02430

Utbildningsdepartementet

Rosenbad 4

103 33 Stockholm

Tryggare i vårdyrket – en översyn av vissa frågor inom utbildning till sjuksköterska och barnmorska (SOU 2022:35)

Västra Götalandsregionen har av Utbildningsdepartementet beretts möjligheten att yttra sig över Tryggare i vårdyrket- en översyn av vissa frågor inom utbildning till sjuksköterska och barnmorska (SOU 2022:35). Västra Götalandsregionen delar i huvudsak utredningens bedömningar och förslag.

Västra Götalandsregionen vill framhålla följande synpunkter:

- **Kapitel 4 EU-direktivets krav tydliggörs i högskoleförordningen**

Västra Götalandsregionen stödjer utredningens förslag att för att tydliggöra yrkeskvalifikationens krav ska en ny bilaga införas i högskoleförordningen.

Västra Götalandsregionen ser ett behov av en utvecklad definition i yrkesdirektivet vad en godtagbar verksamhetsförlagd utbildning, VFU innebär. Olika former av lärande som interprofessionellt lärande, simulering och nya pedagogiska modeller bör godkännas som VFU.

Västra Götalandsregionen instämmer i utredningens åsikt att för studenterna ska kunna tillgodogöra sig klinisk utbildning bättre än i dag borde simuleringsverktyg och andra metoder kunna användas mer samt det vore rimligt att simulering skulle kunna räknas som klinisk utbildning och att detta bör framgå av yrkeskvalifikationsdirektivet framöver.

Västra Götalandsregionen har identifierat simulering som en del i fortsatt utveckling av handledarkompetens och nya lärmiljöer och former för utbildning och praktik vilka är viktiga delar för att möta de förändringar Västra Götalandsregionen står inför.

- **Kapitel 5 Utbildningarna behöver inte förlängas med anledning av EU-direktivet**

Västra Götalandsregionen ser positivt på att utredningen bedömer att utbildningarna inte behöver förlängas och utredningens bedömning gällande minimikravet att utbildningarnas omfattning i antal timmar enligt yrkeskvalifikationsdirektivet ryms inom utbildningarnas nuvarande omfattning i antal högskolepoäng. Däremot skulle fördelningen av utbildningstimmarna där hälften ska vara kliniskt innebära en påverkan på den teoretiska kunskapen. Det är därför viktigt att beakta vilka teoretiska delar som kan tillgodogöras med samma eller förbättrad kvalitet kliniskt. Det är en utmaning att i befintlig omfattning erbjuda kliniska utbildningsplatser och platser för VFU i tillräcklig omfattning och kvalitet

och vid en eventuell ökning av VFU kan det innebära en risk att behovet av platser för VFU inte kan tillgodoses.

- **Kapitel 6 Hälso- och sjukvårdshuvudmännens förutsättningar att medverka i VFU**

Västra Götalandsregionen ställer sig bakom utredningens bedömning att Hälso- och sjukvårdshuvudmän bör i avtal med vårdgivare (vårdavtal) ställa krav på medverkan i högskoleutbildning. Vidare ställer sig Västra Götalandsregionen bakom att för privata vårdgivare bör huvudmännen också säkerställa att krav på medverkan i högskoleutbildning framgår av upphandlingsdokumenten.

Västra Götaland ser positivt på att även de privata leverantörerna bidrar till utbildningsuppdraget. Det har blivit ännu viktigare att även de privata leverantörerna bidrar till utbildningsuppdraget så inriktningen från utredningen stärker Västra Götalandsregionens pågående arbete med hur man bäst kan ta vara på den samlade kapaciteten i utbildningsuppdraget hos privata utförare.

Västra Götalandsregionen ser positivt på att utredningen uttalar sitt stöd för förslaget från utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård om att införa en ny bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen om att regioner och kommuner ska säkerställa att utbildning sker i den hälso- och sjukvård de ansvarar för.

Västra Götalandsregionen ser att vårduppdraget bör kompletteras med ett tydligt utbildningsuppdrag gällande studenter som skulle ge tydlighet i utbildningsåtagandet. Utbildningsuppdraget är en förutsättning för rekrytering av framtida medarbetare och bör ingå som en naturlig del i produktionsplanering.

Västra Götalandsregionen ställer sig bakom utredningens bedömning att i VFU-avtal bör villkor som rör handledning vara flexibla för att underlätta för VFU hos alla vårdgivare och i alla verksamheter.

Det är önskvärt att det finns en flexibilitet i fördelning av VFU-perioder.Handledningsmodeller som peer-learning kan vara en del men för andra hälso- och sjukvårdsverksamheter kan lokaler och utrymme i konkurrens med andra studentkategorier vara avgörande.

- **Kapitel 7 Verksamhetsförlagd utbildning inom sjuksköterskeutbildningen**

Västra Götalandsregionen instämmer i förslaget att lärosätena som anordnar sjuksköterskeutbildningar ska ha uppdraget att utforma flexibla modeller för handledning, däremot är det önskvärt att hälso- och sjukvården involveras i kravställan av handledarnas kompetensnivå.

Västra Götalandsregionen ser positivt att utredningen belyser att VFU behöver förläggas i flera verksamheter inom hälso- och sjukvården med anledning av utvecklingen mot mer öppen vård. En förskjutning behövs av utbildningsplatser med anledning av omställningen mot en nära vård.

Omställningen i Västra Götaland till en god och nära vård ökar i ambition och aktörerna inom systemet behöver fungera tillsammans för att kunna erbjuda invånarna en personcentrerad vård.

Västra Götalandsregionen ser positivt på utredningens bedömning att utbildning till sjuksköterska bör avslutas med kliniskt prov och att samtliga lärosäten bör delta i nationell modell för kliniskt slutprov, NKSE. Det underlättar för både studenter och handledare med en och samma modell.

- **Kapitel 8 Högskolans examensmål**

Västra Götalandsregionen anser att det är bra att examinationsmålen förtydligas och utbildningen speglar hälso- och sjukvårdens behov.

- **Kapitel 9 En väg framåt för barnmorskeutbildningen**

Västra Götalandsregionen instämmer i förslaget att ge Universitetskanslersämbetet i uppdrag att se över dagens påbyggnadsutbildning till barnmorska och att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att utreda behovet av ett bredare barnmorskeyrke inom hälso- och sjukvården.

Västra Götalandsregionen vill framhålla att hälso- och sjukvårdens verksamheter tidigt involveras i utredning av behovet av ett bredare barnmorskeyrke samt uppdraget att se över dagens påbyggnadsutbildning. Det totala antalet utbildningsplatser behöver motsvara behovet och bör inkluderas i uppdragen.

Västra Götalandsregionen ser idag ingen anledning att förlänga utbildningen för att bredda inriktningen och framhåller behov av att klara de medicinskt högst prioriterade uppdragen och att säkra kunskaper inom barnmorskans centrala uppdrag som mödravård, förlossning och eftervård. Behov av breddade kunskaps- och kompetensområden behöver bör sättas i sammanhang och i relation med andra professioner i hälso- och sjukvården. Västra Götalandsregionen ser idag att det är bra att barnmorskeutbildningen är en påbyggnadsutbildning för sjuksköterskor.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Håkan Sandahl
Regiondirektör